

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

KN2023/02353)

Remiss av förslag till förordning om elstöd till företag

Förvaltningsrätten har synpunkter på såväl utkastet till förordning som på promemorian. Inledningsvis behandlar förvaltningsrätten utkastet till förordning.

Förordningen

1. I likhet med vad som anges i promemorian anser förvaltningsrätten att mål i domstol om rätt till elstöd bör vara okomplicerade att bedöma. Vad som huvudsakligen bör vara tvistefrågan i domstol är storleken av själva förbrukningen som i sig är avgörande för elstödet storlek.

Skrivningen i 4 § om att elstöd ska lämnas för 80 procent av den el som togs ut för förbrukning kan läsas som att det är den faktiska förbrukningen som ska ligga till grund för storleken på beviljat stöd. Samtidigt ska det individuella stödet baseras utifrån mängden el som tagits ut för förbrukning i uttagspunkten enligt uppgift från nätföretagen (6 § 1). Frågan är då om domstolen vid sin prövning kan ta hänsyn till vad en enskild, av en eller annan anledning, visar om att den verkliga förbrukningen varit annan än den förbrukning nätföretagen rapporterat till Försäkringskassan. Förvaltningsrätten uppfattar en viss oklarhet i hur förordningstexten är utformad. Förordningen bör förtydligas i denna del.

2. I 20 § anges att Skatteverket kan förelägga nätföretagen att fullgöra sina uppgifter enligt 19 §. Förvaltningsrätten finner att det inte finns bestämmelser om vad som händer för det fall nätföretaget inte följer föreläggandet. Vidare bör övervägas om nätföretagen kan överklaga ett föreläggande till allmän förvaltningsdomstol enligt 36 §. Förvaltningsrätten kan inte finna att dessa omständigheter behandlas i promemorian.

3. 23 § som gäller föreläggande mot företag att lämna de handlingar eller uppgifter som behövs för prövningen bör ges tillägget ”vid påföljd att ärendet ändå kan komma att avgöras.” (jfr bl.a. 12 § förvaltningsprocesslagen).

Promemorian

På utkastet till promemorian har förvaltningsrätten följande synpunkter.

4. Domstolens huvudsakliga invändning mot promemorian är att konsekvensanalysen för vilken påverkan det föreslagna systemet får för förvaltningsdomstolarna är alltför svepande och behöver analyseras och bearbetas vidare. Förvaltningsrättens uppfattning är att det finns anledning att anta att den får betydligt större konsekvenser för de allmänna förvaltningsdomstolarna än som angetts i promemorian.

I promemorian anges att det kan förutses vara ett mycket stort antal företag som kommer att vilja utnyttja elstödet. Vidare anges att det dessutom är fråga om mycket stora belopp som kan komma att betalas ut. Förvaltningsrätten instämmer i återgivna antaganden.

Vad gäller den i promemorian uppskattade överklagandefrekvensen, att 0,0017 procent av alla ärenden överklagas anser förvaltningsrätten att den sannolikt är alldeles för lågt beräknad. De ärenden den baseras på, reglerna för tillfälliga anstånd med betalning av skatter och avgifter, skiljer sig från nu föreslagna regler. I anståndsmålen är inte fråga om tvistiga belopp eller olika tak- och begränsningsregler. Redan omständigheten att det rör sig om för företagen stora belopp talar för att sannolikheten att ett företag överklagar inte kan ses som obetydlig. Vidare vill förvaltningsrätten uppmärksamma att regeringen uppskattar att överklagandefrekvensen ska uppgå till 0,0017 procent såväl vad gäller beslut om rätten till elstöd som beslut om återkrav. Förvaltningsrätten anser att överklagandefrekvensen vad avser återkrav bör vara betydligt högre än vad gäller besluten om rätten till stöd.

Vid en jämförelse med överklagandefrekvensen när det gäller Tillväxtverkets beslut om stöd vid korttidsarbete har 8,8 procent av målen överklagats. Om motsvarande andel av besluten om elstöd till företag överklagas skulle det innebära 52 800 mål. Enligt förvaltningsrättens mening bör en rimlig jämförelse kunna göras med överklagandefrekvensen av Skatteverkets beslut om omställningsstöd till följd av Covid -19. Av Skatteverkets beslut har 0,85 procent överklagats till förvaltningsdomstol. Om motsvarande andel överklagas när det gäller elstöd för företag skulle domstolarna få 5 100 mål till en kostnad av 41 401 800 kr. Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att regeringens prognos om 0,0017 procent är för lågt beräknad och behöver analyseras och bearbetas vidare.

6. Vidare saknar förslaget forumbestämmelser vid överklagande. I stället är det den allmänna forumbestämmelsen i lagen (1973:289) om allmänna förvaltningsdomstolar som blir tillämplig. I 14 § anges att ett beslut ska överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets ärendet först prövas. Det innebär att samtliga landets förvaltningsdomstolar måste förbereda sig för inkommande mål om elstöd till företag. Med beaktande av att mål kommer att inkomma till domstolarna inom kort och att det kan röra sig om

ett relativt stort antal mål och det är önskvärt för domstolarna att redan nu få visshet i vilka domstolar som kan komma att bli berörda av föreslagen förordning.

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Karin Dahlin i samråd med rådmannen Erik Mellstrand.

Karin Dahlin
Chefsrådman

Erik Mellstrand
Rådman